

מסכת פאה

פרק ה

א. גָּדִישׁ נְשָׁלָא לְקַט תְּחִתּוֹ, כֵּל הַנּוֹגֵעַ בָּאָרֶץ בְּרִי הַוָּא נְשָׁלָעֲנִים. קְרוּם שְׁפָזָה אֶת הַעֲמָרִים, אָמָדִים אֶתְהָ פְּמָה לְקַט הַיָּא רָאִיָּה לְעַשּׂוֹת, וַנוֹתֵן לְעַנִּים. רְבָן שְׁמַעַן בּוֹ גַּמְלִיאָל אָמָר, וַנוֹתֵן לְעַנִּים בְּכִידֵי נְפִילָה:

ב. שְׁבָלָת שְׁבָקָצִיר וּרְאָשָׁה מָגִיעַ לְקַמָּה, אָמַגְזָרָה עִם הַקַּמָּה, בְּרִי הַיָּא נְשָׁל בַּעַל הַבַּיִת, וְאָמַלְאָו, בְּרִי הַיָּא נְשָׁל עַנִּים. שְׁבָלָת נְשָׁל לְקַט שְׁגַחְעַרְבָּה בְּגַדִּישׁ, מַעֲשֵׂר שְׁבָלָת אַחַת וַנוֹתֵן לוֹ. אָמָר רְבִי אַלְיָזָר, וְכִי הַיָּא הַעֲנִי הַזָּה מַחְלִיף דָּבָר נְשָׁלָא בָּא בְּרַשּׁוֹתוֹ. אֶלָּא מַזְכָּה אֶת הַעֲנִי בְּכָל הַגַּדִּישׁ, וַמַּעֲשֵׂר שְׁבָלָת אַחַת וַנוֹתֵן לוֹ:

ג. אֵין מְגַלְגָּלוֹן בְּטוּפָה, דָּבָרִי רְבִי מַאֲיר. וְחַכְמִים מִתְּרִין, מִפְנֵי שְׁאָפָּשָׁר:

ד. בַּעַל הַבַּיִת שְׁהִיה עוֹבֵר מִמְּקוּם לִמְקוּם, וְצִרְיךָ לַטֵּל לְקַט שְׁכַחָה וַפָּאָה וַמַּעֲשֵׂר עַנִּי, יַטֵּל, וְכַשְׁיַחַזֵּר לְבַיִתּוֹ יְשִׁילָם, דָּבָרִי רְבִי אַלְיָזָר.

וחכמים אומרים, עני היה באותה שעה:

ה. המחליף עם העניים, בשלו פטור, ובשל עניים חיב. שניים שקיבלו את השהה באрисות, זה נתן לזה חלקו מעשר עני, וזה נתן לזה חלקו מעשר עני. המקובל שהה לקצר, אסור בליך שכחה ופאה ומעשר עני. אמר רבי יהודה, איימתי, בזמן שקיבול מפניו למחאה, לשלייש ולרביע. אבל אם אמר לו שלישי מה שאת קוצר שלך, מفتر בליך ובשכח ופאה, ואסור במעשר עני:

ו. המוכר את שדהו, המוכר מفتر והלווקם אסור. לא ישכר אדם את הפעלים על מנת שיילקט בנו אחריו. מי שאינו מבית את העניים ליקט, או שהוא מבית אחד ואחד לא, או שהוא מסיע את אחד מקו, הרי זה גוזל את העניים. על זה נאמר (משל כי) אל תהג גבול עולים:

ז. העمر ששכחוהו פועלים ולא שכחו בעל הבית, שכחו בעל הבית ולא שכחוהו פועלים, עמו עניים בפניו או שחפהו בהש, הרי זה אינו שכחה:

ח. המuper לכבעות ולכמאות, לחררה ולעמורים, אין לו שכחה. מפני ולגרון, יש לו שכחה. המuper לגדייש, יש לו שכחה. מפני ולגרון, אין לו שכחה. זה הכל, כל המuper למקום שהוא גמר

מֶלֶאכָה, יְשׁוּ לֹא שְׁכַחֵה. מִפְנֵי וְלֹא גָּדוֹן, אֵין לֹא שְׁכַחֵה. לְמִקְוָם שַׁעֲרֵינוּ גָּמָר מֶלֶאכָה, אֵין לֹא שְׁכַחֵה. מִפְנֵי וְלֹא גָּדוֹן, יְשׁוּ לֹא שְׁכַחֵה: